

TALOUSARVIOALOITE 521/2003 vp

Määrärahan osoittaminen harkinnanvaraisiksi valtionavuksi pienten kyläkoulujen, yläasteiden ja lukioiden säilyttämiseen

Eduskunnalle

Kuntien tiukan taloudellisen tilanteen takia useat kyläkoulut ovat joutuneet lakkautusuhan alaisiksi. Kyläkoulut ovat kylillään varsinaisen koulutyön lisäksi myös muunlaisen kulttuurityön ja sosiaalisen yhteistyön keskuksia. Koulut arvostetaan tärkeimmiksi toiminnoiksi kylillä ja niiden lakkauttaminen koetaan kuntalaisten keskuudessa kylien kuoliniskuksi. Esimerkiksi Keuruun kaupungissa Liesjärven kyläkoulu, jossa tällä hetkellä on 16 oppilasta, on lakkautusuhan alainen, koska kaupungin tiukan taloudellisen tilanteen vuoksi oppilasrajaksi säilytettävälle koululle on asetettu 18 oppilasta. Liesjärven koulun oppilasmäärä tulevina vuosina nousisi yli asetetun tavoitteen, mutta tilapäinen oppilasmäärän alitus johtaa koulun lakkautukseen. Liesjärven kylä on laaja ja elinvoimainen kylä, ja valtion toimenpiteet, Jyväskylä—Vaasa-valtatien (kustannusarvio 100 000 000 markkaa) ja Keuruu—Liesjärvi-maantien (kustannusarvio 40 000 000 markkaa) rakentaminen, tekevät kylästä entistä elinkelpoisemman.

Vastaavia kyläkouluja maassamme löytyy lähes jokaisesta maaseutualueen kunnasta. Kyläkoulujen lakkauttaminen edesauttaa maaseutualueiden autioitumista ja kansalaisten muuttoa maakuntien ja pääkaupunkiseudun taajamiin, joissa joudutaan rakentamaan uusia koulutiloja ja muita palveluja.

Esimerkkinä pienten lukioiden ja yläasteiden ongelmista voidaan esittää Keuruun kaupungin Haapamäen taajamassa sijaitsevat lukio ja yläas-

te. Haapamäki Keuruun kaupungin toisena taajamana (noin 2 000 asukasta) on joutunut kokemaan kohtuuttomat työpaikkojen menetykset valtion sektorilla Valtionrautateiden työpaikkojen supistuessa 1970—1980-luvuilla noin 700:lla. Tällä on ollut myös kielteiset seurannaisvaikutuksensa. Huomionarvoista on se, että valtion taholta on luvattu kompensoida Haapamäen kokemia työpaikkojen menetyksiä. Esillä on ollut mm. avovankilahanke, joka ei kuitenkaan 25 vuoden odotusaikana ole toteutunut. Valitettavasti valtio ei ole osoittanut mitään muitakaan kompensatiotoimia työpaikkojen lisäämiseksi Haapamäellä.

Kerrotun kielteisen kehityksen seurauksena on Haapamäen yhteiskoulun lukion tulevaisuus nyt vaakalaudalla, ja lähitulevaisuudessa myös yläasteen tulevaisuus. Kunnallisen talouden sopeuttamisen myötä Keuruun kaupunki on joutumassa lopettamaan Haapamäen lukion. Tällä olisi hyvin kielteinen vaikutus koulunkäyntimahdollisuuksien ohella kaikkeen Haapamäen yhdyskunnan kehitykseen. Nimenomaan Haapamäen yrittäjät kokevat uhaksi sen, että jos koulutuspalvelut Haapamäellä heikkenevät, niin yritysten on vaikea saada työvoimaa yrityksiin. Tämä vaikuttaa edelleen kielteisesti Haapamäen tulevaisuuteen, ja koko yhdyskunta olisi vaarassa taantua.

Maamme monissa kunnissa tilanne on samanlainen: koulutus ala-asteen jälkeen siirtyy suurempiin taajamiin, mikä johtaa myös väestön

TAA 521/2003 vp — Lauri Oinonen /kesk

muuttoon suurempiin keskuksiin ja yhdyskunnan elinvoimaisuuden heikkenemiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2004 talousarvioon momentille 29.40.30 lisäyksenä 1 700 000 euroa harkinnanvaraisena valtionapuna myönnettäväksi pienten kyläkoulujen, yläasteiden ja lukkioiden säilyttämiseen.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Lauri Oinonen /kesk